

Čínská anabáze

Na našich expedicích se dosti často vyskytují problémy v komunikaci s místním obyvatelstvem. Snad nejsložitější to bylo v roce 2009 v Číně, kam jsme letěli za úplným zatměním Slunce. Přistání v Šanghaji proběhlo bez problémů i následná cesta Maglevem¹ do města. Na velkých nádražích a letištích jsou nápisy dvojjazyčné, takže zásadní problém v orientaci není. Horší je to v menších městech. Téměř pokaždé se kolem nás srotila skupina Číňanů, kteří se snažili zjistit, kam jedeme, proč tam jedeme, jak tam pojedeme atd. Zpočátku jsme se báli, že jsou to místní loupeživé tlupy, které se nás snaží obrát o to málo, co s sebou vezeme. Pravda byla ale nakonec zcela jiná. Nejčastěji šlo o studenty, kteří se snažili zdokonalovat v angličtině. Pravidelně zevlovali na nádražích, a jakmile se vynořil cizinec, pokoušeli se s ním navázat hovor. Časem jsme zjistili, že jsou neškodní a dokonce ochotni i nezištně pomoci v podstatě s čímkoli.

Naše první noc v Šanghaji znamenala první opravdovou komunikaci s domorodci neznalými jiného než vlastního jazyka. K večeři jsme si objednali podle obrázku kuře, doufajíce, že se na něm nedá nic zkazit. Přinesli jeden velký kotel jakési kejdy a na zvláštní míse rýži. Když jsem do kotlíku poprvé zanořil nástroj připomínající naběračku, vytáhl jsem pařátky. Na druhý pokus to byla hlavička i s očičkami a hřebínkem. Nakonec jsem jedl jen samotnou rýži a i tu s nechutí, neboť žaludek už byl značně rozhozený. Večer jsme před hotelem objevili obchod, kde měl místní prodavač mrazák se zmrzlinou. Větší zájem jsme projevíli o pivo vyskládané v regálech. Pán byl obchodník a okamžitě pochopil. Zmrzlinu z mrazáku vyházel, zaplnil ho pivem a zůstal v obchodě celou noc. Takle komunikace byla na výbornou.

Druhý den jsem vyslal kamaráda na nádraží zakoupit jízdenku na vlak na další pouť do Hefeje. Vrátil se po několika hodinách, zcela vysílený a s konstatováním, že úkol je nad jeho síly. Vydal jsem se tedy na jedno z menších šanghajských nádraží sám. Čtyři otevřené přepážky a čtyři obrovské fronty přes celou halu. Zařadil jsem se do jedné z nich. Místní do mě šťouchali a ukazovali na frontu úplně vpravo. Pochopil jsem. Na nejpravější přepážce byl nápis, že u tohoto okénka hovoří i anglicky. Zařadil jsem se tedy do správné fronty a myslel si, že kamarád selhal jen proto, že cizinecké okénko nevypátral. Po hodině čekání jsem se dostal na řadu. Anglicky jsem požádal o 16 jízdenek do Che-feje (anglicky Hefei). Vytřeštěné oči dámy za přepážkou se mně vybavují dodnes. Z celé věty ji zaujalo anglické slovo *sixteen* (šestnáct) a z něho jen písmenka *s* a *x*, z nichž sestavila slovo *sex*. Myslela si, že sháníme prostitutky a snažila se splnit naše přání. Když jsem pochopil, že obtelefonává místní nevěstince, zarazil jsem ji a na lísteček napsal číslo *16* a slovo *Hefei*. Názvy velkých měst měli všude v jízdních řádech anglicky, mohla by ho poznat. Konečně! Pochopila, že si na nádraží nechceme sexuálně užívat, ale opravdu jen někam cestovat. Automat za přepážkou začal chrlit jízdenky a já si oddechl. Bohužel předčasně. Jízdenek bylo pouze šest. Později jsem se dozvěděl, že jednička, jak ji píšeme my, tedy s doleva vlajícím praporkem, znamená u Číňanů něco úplně jiného a ona viděla jen tu šestku. Nevzdal jsem to. Požádal jsem o papír a tužku a nakreslil vlak, kupé, v něm 16 postýlek a spících aldebaraňáků. Celé to trvalo už přes půl hodiny a fronta kupodivu neprotestovala. Dámě se nad mou malůvkou rozzářil úsměv na tváři. Konečně bylo jasno! Chceme lůžka ve vlaku. Přepočítala postýlky a z pod peřinek koukající hlavičky, vydala nový balík jízdenek na příští den a bylo hotovo.

¹ **Maglev** – rychlovlak vlak pohybující se na magnetickém polštáři. Ten šanghajský s námi vyvinul rychlost přes 400 km/h. Rychlostní rekord je 581 km/h a byl dosažen v Japonsku. Slovo „maglev“ je zkratkou ze sousloví „magnetická levitace“. Poprvé ho použil v 60. letech 20. století americký fyzik Howard Coffey.